

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Henrici Canisi[i] Noviomagi, Belgæ, Jn Academia
Ingolstadiensi SS. Canonum Profess. Ordinarii & Primarii,
Opera Quæ De Ivre Canonico Reliqvit**

Canisius, Heinrich

Coloniae Agrippinae, 1662

In Cap. Nos quidem 3. c. Si heredes 6. c. Tua nobis 17. & c. pen.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62169](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62169)

eorum spolia, id est, bona ex relictibus Ecclesiasticis quaerita, post eorum mortem reservantur Sedi sive Camerae Apostolicae, sicut videre est apud eundem Navar. in d. tract. de Spol. Cleric. §. 5. & seqq. de quibus opportunius agetur infra, ad c. 1. inf. De success. ab intest. Tantummodò sufficit hic attigisse, quòd S. Pont. in hanc consuetudinem ne quidem tacite consentiat. Deinde etsi S. Pont. toleret talem consuetudinem, non tamen censetur illam approbare, per text. in c. Cum jam dudum 18, in fine sup. De prob. ubi his verbis Innoc. III. multa ait per patientiam tolerari, quae si deducta essent in iudicium, exigente iustitia non deberent tolerari. De consensu orbis Christiani ne id quidem verum est, cum hodie, ubi testamentum Clerici toleratur, non aliter id fiat, memini ex permissione Episcopi vel Capituli; & memini ipse audi-

visse quandoque contrarium in Italia.

Secundum argumentum defendi posset, nisi consuetudo expressè à jure improbata esset, d. c. 1. sup. De consuet. vel ubi talis est consuetudo, quae ratione nititur, ut si pauperibus, religiosis locis, vel illis, qui viventis Clerico servierunt juxta servitii merita testamento aliquid relinquatur. Neque etiam S. Pont. praesumitur privilegium testandi, nisi ex hac vel simili causa, concedere.

Tertium argumentum rectè procederet, si eo probaretur, fructus vacantis beneficii consuetudine ad laicos heredes ipsius Clerici spectare posse: verum textus in d. c. 2, §. 1. exaudiendus est de personis Ecclesiasticis, quòd videlicet haec fructus ejusmodi consuetudine acquirere possint, sicut rectè ibid. interpretatur Glossa in V. vel personis.

In Cap. Nos quidem 3. c. Si heredes 6. c. Tua nobis 17. & c. pen.

SUMMARI A.

1. Executores testamenti constitui solent vel ipsimet heredes, vel extranei.
2. Executori extraneo adversus heredem an & qua actio detur.
3. Executores qui constitui possunt.
4. Nemine constituto, executio ad heredem pertinet.

His Capp. agitur de executoribus testamentariis, qui nonnumquam a testatore in testamento nominari solent, vel ipsimet heredes constituti intelliguntur, idque in piam vel profanam causam: piam, puta ut Monasterium, vel Ecclesia extruatur, sive in pauperes, vel alium pium usum pecunia vel alia res convertatur: profanam, ut creditoribus satisfiat, domus aedificetur, & similia ad profanum usum spectantia. Et quidem dubium non est, haec à testatore defuncto imponi posse heredibus vel aliis extraneis. Heredibus ideo, quòd hi teneantur implere defuncti voluntatem; adeò ut, si moniti per iudicem intra annum non impleverint, auferatur ab iis hereditas, & aliis applicetur, juxta Nov. 1, §. Huiusmodi, cum §. seq. & c. 6, h. v. Executor vero extraneus, hoc est, qui heres institutus non est, licet defuncti mandata suscipere non cogatur, si tamen semel susceperit, tenetur exequi, per text. in c. Tua nos 17, & c. Ioannes 19, in si eod. juncto §. mandatum non suscipere Inst. De mand. Nisi tamen hic

executor extraneus sit legatarius vel fideicommissarius, qui perdit legatum suum sive fideicommissum, si monitus à iudice voluntatem defuncti non impleverit, d. c. 1, cum c. seq. & Novel. 131, De Ecclesiast. tit. §. si quid autem 11.

Ceterum, ut haec res tota planior reddatur, subiicienda sunt à nobis duae Conclusiones, quarum haec prima sit: † Executor extraneus nullam habet actionem adversus heredem, ut petat sibi tradi rem ad executionem necessariam, sed debet implorare officium iudicis. Quòd nullam actionem habeat, probat text. in l. Lucius 78, §. 1, D. Ad S. C. Trebell. nam licet heres ad eundem hereditatem quasi contrahere dicatur cum legatariis & fideicommissariis, §. 6, Inst. De oblig. qua quasi ex contr. nasc. non tamen cum ipso executore testamentario; cum huius non inter sit, voluntatem defuncti impleri. Siquidem actio est jus persequendi in iudicio, quod sibi debetur, tit. Inst. De action. §. 1, & l. Si procuratorem 8, §. 6, D. Mandati. Ne autem ideo testatoris voluntas cassa & irrita sit, necessariò ad officium iudicis recurritur, quod deficienti actioni succedit, per text. in l. Hereditas 50, in fine D. De hered. per junct. l. 1, in verbis, & non sint cassa iudicia ejus, C. De sacros. Eccles. & l. Quintus 7, D. De ann. legat. Tamen hoc amplius sit in hereditate vel legato relicto in alimenta pauperum, vel in redemptionem captivorum, ut non solum executori, sed & Episcopo, cum executor à testatore nominatus non est, imò his negligenti-

gentibus, cuilibet ex populo agere permiffum
 fit conditione ex *l. Nulli* 28, in *fine C. De Episc. &
 Cler. d. c. 11, & d. c. 19, inf. h. tit.* Neque hac in re dif-
 crimen admittendum est inter jus Canonicum &
 jus Civile; item, an res pia, an profana fit, quæ
 executioni mandari debet, sicut vult Panorm. ad
d. c. 19, num. 4, per cum d. tax. Nisi fortè idem exe-
 cutor fit simul & legatarius vel fideicommissa-
 rius: qui cum ad petendum legatum vel fidei-
 commissum tres actiones habeat, videlicet actio-
 nem ex testamento, hypothecariam & rei vindic-
 ationem, §. 2, *Inst. De legatis & l. 1, C. Com de leg-
 as & fideicom.* poterit & hic agere unâ ex his ac-
 tionibus ad petendum legatum sive fideicom-
 missum; deinde alteri tamquam executor eam dē
 rem restituere, prout iusserit testator. Neque
 ob id, si totum legatum est iussus restituere, om-
 niud inutile est legatum ipsi executori, cum, si
 idem legatum ex persona ejus, cui restituendum
 est, deficiat, morte vel repudiatione ejus ad ipsum
 legatarium pertineat, per text. in *l. Si quis Titio* 17
 in *pr. D. De leg. 2, junctâ l. un. §. 3, C. De cad. tollen. &
 Junge l. Pater* 38, §. *Tusculanus De leg. 3, Verumta-
 men re diligentius discussâ, puto Panorm. sen-
 tentiam quoad legata pia defendi non posse; nam
 pro iis exigendis executori etiam mero competit
 actio, per text. in d. l. Nulli* 28, §. 1, *C. De Episc. & Cler.
 & l. Si quis* 49, §. 2, *C. eod. tit. quod & omnes Da com-
 muniter sequuntur, teste eodem Panorm. & Baldo ad
 l. Id quod pauperibus* 24, num. 18, *C. De Episc. & Cler.
 appellaturque hæc actio conditio ex lege, eò
 quòd datur ex d. l. 28, per text. in l. un. D. De condic-
 ex lego.*

3 Nihil autem interest, laici an Clerici execu-
 tores testamenti constituantur, *d. c. 17, & d. c. 19, h. t.*
 item an Religiosi sint, dummodò ad exequendum
 habeant licentiam à Superiore suo, per text. in *c. 2,
 h. tit. lib. 6, & c. un. in Clem. eod. tit.* Exceptis tamen
 Fratribus Minoribus D. Francisci, quibus execu-
 tio ultimarum voluntatum est interdita, sicut
 videre est in *Clem. Exirvi* 1, §. 9, *De V. S.* In pluribus
 quoque executionibus simul datis illud consti-
 tuti juris est, ut, si unus ex iis mortuus sit, aut pe-
 regrinè agat, aut detrectet executionem, alius exe-
 cutor eam peragere possit, nisi aliud testator ex-
 presserit, *d. c. 2.*

Altera Conclusio est: Executore nemine con-
 stituto aut nominato in testamento, ad ipsum he-
 redem executio pertinet etiam quoad piam cau-
 sam, *c. 3, & c. Si ad heredem* 6, & *c. Tua* 17, *inf. h. t.*
 Nam hoc casu videtur defunctus curam hujus rei
 heredi reliquisse & demandasse: qui si voluntati
 defuncti in exequendo intra annum non obtem-
 peraverit, aufertur ab eo hereditas; quemadmo-
 dum & à legatario eâdem ratione legatum, & de-
 fertur eum onere suo aliis coheredibus vel colle-
 gatariis, vel etiam heredibus ab intestato venien-
 tibus, secundum ordinem à Justiniano traditum
 in *d. Nov. 1, §. 1, Quo tamen loco excipiuntur li-
 beri; qui, etsi in exequendo non pareant parenti
 defuncto, nihilominus detrahunt legitimam
 quam habent ex legis præscripto, quasi jure quo-
 dam naturali. Neque his obstat textus in c. Licet
 6, inf. De voto, ubi filius Regis Hungariæ non im-
 plens voluntatem defuncti patris sui regno priva-
 tur; quia id accidit, quòd regnum detractionem
 legitimæ non patitur, cum nullam divisionem
 recipiat, ex sententiâ Gl. ad d. c. 6, per text. in c. un. tit.
 55, §. 1, lib. 2, Feud. Quod autem dictum est, he-
 reditatem vel legatum aufertur, ubi scilicet heres vel
 legatarius non paruit voluntati defuncti, verum
 est, quando ad instantiam coheredis vel colle-
 gatarii, sive heredum ab intestato venientium ag-
 gitur, ut ipsis potius hereditas vel legatum cum
 onere suo applicetur. Dum tamen is coheres si-
 ve alius, qui agit, officium judicis imploret: nec
 enim solet judex in privati alicujus utilitatem of-
 ficiu suum, nisi imploratus, accommodare, *l. 4,
 §. hoc autem D. De dam. infecto.* Interim non minùs
 agere poterit is, in cujus utilitatem executio fieri
 debet, ad impletionem legati sive fideicommissi
 contra hereditatis possessorem, *l. ult. in pr. C. De
 pet. hered. & §. 2, Inst. De sing. reb. per fideicom. rel.*
 Cæterum in relictis ad piam causam potest & E-
 piscopus ex officio suo heredem vel legatarium
 constringere, ut adimpleat defuncti volun-
 tatem, per text. in *d. c. 3, 6, & 17, inf. eod.*
& §. si quis autem 11, *Novel. 131.* præsertim cum
 & ipse Episcopus à jure constitutus sit piam
 voluntatum executor, *Conc. Trid., Sess. 22, de re-
 form. cap. 8.**